

LES NOSTRES MARES

GEMMA RUIZ PALÀ

PREMI SANT JORDI

P

LES NOSTRES MARES

GEMMA RUIZ PALÀ

PREMI SANT JORDI

Proa

Primera edició: febrer del 2023

Disseny: Òmnium Cultural

Maquetació: Departament de Realització

Il·lustració de la coberta: © Montse Galbany

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

**Ajuntament
de Barcelona**

© 2022 Gemma Ruiz Palà

© D'aquesta edició: Òmnium Cultural
i Raval Edicions SLU, Proa

ÒMNIUM

Proa

Raval Edicions SLU, Proa

Diagonal, 662-664, 08034 Barcelona

Imprès a Romanyà Valls

Dipòsit legal: B. 1.405-2023

Imprès a la UE

ISBN: 978-84-7588-995-5

Qualsevol mena de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra resta rigorosament prohibida i estarà sotmesa a les sancions establertes per la llei. L'editor faculta CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, www.cedro.org) perquè autoritzi la fotocòpia o l'escaneig d'algun fragment a les persones que hi estiguin interessades.

Lali

Història viva del seu temps, la Lali. Testimoni privilegiat del progrés. Del nou confort, del nou benestar: del nou consum. De la vida moderna, tu, que ja era hora que elles també tastessin el gust de la contemporaneïtat, que ja l'ha palmat el podrit del Franco, que ja no hi ha crisi del petroli, que s'ha acabat la guerra del Vietnam, que l'ONU acaba de declarar l'Any Internacional de la Dona. I una efemèride més, encara: el primer fill de la Lali arriba al món el mateix any que arriben les primeres calça-gasses d'un sol ús. Beneïts dodotis! *¡Ni gota ni gota!*

Per elles, la modernor serà un invent per no haver de tocar tanta mè. I això sí que és néixer amb la flor al cul, com a mare: la Lali era de la primera generació que no hauria de fregar a mà —al safareig, o a la pica, amb sabó de pastilla, ben neutre, de coco, si podia ser— els draps i draps i més draps de roba xopats de cacona i pixum que les criatures arribaven a enllardar cada dia. Perquè ben cert, allò que les criatures ja poden menjar glòria, ja.

I si haver pogut tenir dodotis cada cop més perfeccionats pel segon fill no li semblava prou privilegi, i dodotis que ja vorejaven l'excel·lència per la tercera prou luxe, a la Lali també li arriba al moment just la modernor dels dodotis amb velcro, transpirables, de màxima absorció, dermatològicament testats i anatòmicament adaptats a les necessitats de la *gent gran*. Al moment just que els haurà de menester per la seva mare, li arriba allò que ara tothom ha deixat de dir-ne gasses o dodotis i es veu que se n'ha de dir *bolquers*.

Un entrenament de primera, els bolquers *advanced* que també ha acabat fent servir amb son pare. Una ganga, poder fer pràctiques amb els progenitors impeditos tota sola. Un gran què, aquest senyor currículum a l'esquena. Perquè quan li arribi el primer net, la Lali els hi sabrà posar en un segon, amb una sola maniobra, amb un sol dit, el coi de bolquers.

I ara que ja en són més d'un, els nets, ara que la Lali ja torna a estar a l'última moda i sap on trobar a Barcelona bolquers *ecològics*, fabricats amb matèries primeres naturals i renovables, amb base de blat de moro lliure d'OGM, sense clor, sense perfum i sense plàstic, tal com l'han evangelitzada el fill gran i la jove: ara aquesta broma dels bolquers *de roba*?

—Que reculi quaranta anys enrere?! Que reculi quaranta anys enrere?! —la Lali era a la cuina. Tenia el fill gran al telèfon en mode altaveu i el pollastre a les mans, fent-lo a quarts—. No senyor, no fregaré gasses, jo, no m'emmerdaré les mans com a l'època de la meva mare —ben tancada en banda, la Lali. I clac!, cop de tallant a una ala.

—Maaama...

—No em dona la gana —clac!, cop de tallant a l'altra ala—. Com si no n'hagués tingut prou amb ensumar-les, les pastetes de tota la família —clac-clac!, cop de tallant a cada cuixa—. Les de tots tres fills, les dels avis, al cel siguin, i les de la teva canalla.

—Si no hauràs de fregar a mà, maaama, que plasta, si t'ho he explicat tres-centes vegades: els bolquers de roba poden anar perfectament a la rentadora, mira el paquet que t'he deixat aquest matí, ho diu ben clar!

—I el dia que destapi la tova i m'hi trobi uns cagallons ben durs i formosos, què, també a la rentadora? A fer voltes? —i ara la Lali ja tenia tot el pollastre partit i escamarlat a la safata del forn.

—Al vàter, mama, és un momentet, ho llences al vàter i poses el bolquer per rentar.

—Tu tot ho veus sempre molt fàcil. De lluny, ho veus —clec-clec-clec-clec!, ara eren les patates, les que passaven pel seu ganivet.

—Escolta, que jo també en canvio, eh.

—No vulguis competir perquè et guanyo per pallissa —clec-clec-clec-clec! ben primes, que no costen tant de coure.

—D'acord, aquí sí que et dono la raó. Però va, sisplau, abraça el canvi, mama, que està calculat: un nadó sol genera entre nou-cents i mil cent quilos de bolquers, i són residus que no es poden reciclar!

—Jo també soc un residu que no es pot reciclar i aquí em tens, pencant com quan tenia vint anys, al darrere dels teus fills —clec-clec-clec-clec!, i aquesta ja és l'última.

—Va, mama, fem un tracte: si tu acceptes els bolquers de roba, jo faig el que em demanis.

—La vasectomia —txac!—. Ai! Hòstia! —la Lali s'ha escapçat una espurna de dit amb el ganivet de les patates.

—Què dius?

—Que m'acabo de tallar i que et facis la vasectomia, dic.

—Collons, mama, només et vaig comentar que amb la Margot ens ho estàvem rumiant.

—Els collons i el soldadet et funcionaran igual, sé de bona tinta que una vasectomia és segura, efectiva i molt poc invasiva. Tu mateix: o vasectomia, o aquest paquet de bolquers de roba ja te'l pots confitar —i s'embolica el capciró amb una mica de paper de cuina.

—Doncs vasectomia.

—Vasectomia urgent.

—Mira que arribes a ser plasta, quan t'ho proposes.

—Si tu demanes hora, jo surto al carrer ara mateix a regalar tots els dodotis contaminadors que encara em queden: conforme? —la Lali es destapa el dit i ja no sagna, què va. No

res, fer-se un tallet. Se n'ha fet sempre, la Lali. Se n'han fet sempre, elles: qui en toca en trenca i qui llesca es talla. No cal fer tanta comèdia per un tallet.

*

L'últim net li havia caigut molt malament, a la Lali. *Ens ha fallat el DIU*, reien fill i jove com dos Isaacs Newtons meravellats amb la poma. *Mira, ha fallat!* Que us ha fallat el DIU?! Que us ha fallat el DIU?!, repetia sense cantarella ben bé de pregunta sempre que no se sabia acabar alguna cosa. Nosaltres no teníem manera, però la vostra generació, descuits d'aquesta classe? El seu home va posar pau amb allò tan seu de *més val augmentar que disminuir* i va obrir una ampolla de cava. Ella es va estar ben bé una setmana de morros, després que li anunciessin la bona nova que tornaria a ser àvia.

Per tercera vegada.

Perquè la Lali tot just feia quatre anys que havia enterrat sa mare. Després de deu de tenir-la clavada en un cul de cadira per un atac de feridura. I en feia dos de son pare, després d'un càncer d'ossos que el va esmicolar de viu en viu. Havia pujat tres fills, atès els pares, cuidat dos nets, i una mica, una miiiica només, una mica començava a poder-se encantar al mirall.

I no és que estigués desvagada, tampoc. El fill gran i el mitjà li venien fixo a dinar, de dilluns a divendres, com un clau. I molts dies la petita i tot. I dels netets també se'n feia càrrec ella, que fill i jove eren d'aquests... com se'n diu? Penques també, i com els bevedors amb la feina, feia la comparativa sempre que se li resistia la paraula *workaholic*. No s'estava mà sobre mà, no, la Lali. Una mitjana de set estómacs per omplir cada dia del món.

Però el net gran ja tenia set anyets i la petita cinc, anaven solets, ja no donaven la murga d'un petarrell acabat de sortir de l'ou. Doncs au, toca't el peu i balla! Torna't a arremangar

com quan els teus eren menuts. Com quan els seus ho eren. Tornem-hi amb el trinxar farinetes, dosificar dalsys, descordar bodis i canviar el coi de bolquers. No digueu que no sigui un càstig, es dolia la Lali a les orelles de qui podia entendre una barbaritat com aquella. Sort!, implorava, sort que la petita no en tindrà, tal com està el pati. I sort que el mitjà tampoc sembla que hi tingui cap interès. Sort, perquè és que...

I amb el tercer net va posar unes bases, oi tant que les va posar. Ara ja havia assaborit què era tenir algun vespre per ella. Ser del club de lectura de la biblioteca del barri i no perdre's cap llibre ni cap escriptora, per exemple. I sobretot: ser del club de les que gemeguen de veritat i de gust.

La Lali no volia perdre cap dels orgasmes que li estava regalant la segona joventut.

Per més iaia que fos.

Per més mare.

I d'aquí el xantatge. D'aquí que trobés tan urgent que el fill gran no se la jugués un dia més sense vasectomia. Ai si li fotia un quart bombo! Si li fotia un quart bombo, amb el tercer net que tot just li caminava, estaria morta en creu, es veia a venir la Lali. La jove no només era workahòlica com son fill: era una bellíssima persona, però francesa. Tenia els pares a l'altra banda de Pirineus, la *demoiselle*. Ja diràs tu si podia desfer-se de l'esclavatge dels nets, amb aquest panorama. Doncs imagina't amb quatre... I què carai, continuava botzinant per dintre mentre esperava totes les boques per dinar. Què carai, mentre esperava que el pollastre i les patates s'acabessin de rostir al forn, parava taula i amania amb un bon raig d'oli el tomàquet. Què carai, tu! Que jo també sé què és que t'obrin, que et tallin i que et cusin.

La Lali prou que havia hagut de tastar *l'últim remei*.

*

L'adreça l'hi va donar la farmacèutica de la seva amiga. Digues que vens de part meva, li va dir l'Anita, la Flora et farà entrar a la rebotiga i et sabrà dir d'un ginecòleg persona.

Anaven molt buscats, els d'aquesta mena. Aquell setembre del 1985 la Lali estava d'una falta. La llei que d'una punyetera vegada reconeixia el dret a avortar a Espanya tot just s'havia aprovat al juliol. Tan tendreta que tothom anava amb peus de plom. Els feixistes que es tapaven les vergonyes amb el vestit d'Alianza Popular l'havien fet passar per qui sap què, la llei. Però no, avortar encara no era lliure i gratuït com reclamava el feminisme. Només emparava embarassada i metge en tres condicions: violació, malformació del fetus i risc físic o psíquic per la dona. I aquest risc era pelut, d'estipular: havia d'anar de bracet d'un justificant que encara es miraven amb set ulls. I vet aquí com el gremi de tocoginecòlogos del reino de España podien fer l'orni, arrapar-se a l'objecció de consciència i negar-los el seu dret. Per ideologia masclista, noranta-nou de cada cent. Per fanatisme religiós, també deunidó. I fet i fotut les deixaven a la intempèrie igual que als anys de la podridura franquista, per més llei nova de trinca que els socialistes poguessin exhibir.

Sí que se sabia d'alguns metges fora de sèrie. Metges que s'havien compromès amb els drets de les dones tot i la por d'anar a la garjola. Però eren quatre, i no per totes les butxaques.

I refia-te'n, dels que ho feien més bé de preu. D'amagatots, esclar. El que tenia més crèdit era un de Sants. Però amb un sobrenom per apretar a córrer: *el carnisser*. Citava sempre de fosc en un pis que més que pis era una cofurna. Ni bona nit ni bona hora, només *quan comenci no cridin, per favor*, allà plantat al rebedor. A punt per endur-se la pròxima xaieta amb el davantal de plàstic regalant de sang de la que acabava de buidar.

També es podia anar al barri xino i preguntar-ho a les que més ho havien de menester. Les que s'havien de guanyar i

perdre la vida fent el carrer havien de tenir sempre a mà alguna veïna que els hi tornés el ventre llis com bonament pogués. Però carnisseries les que vulguis, al barri xino també.

I a l'últim i si tenies bossa, córrer cap a Londres o a Amsterdam, que ho feien amb garanties i en quantitats industrials. Però amb tres criatures que li cabien a la falda i un marit que no li parlessis d'avortar, un marit que sempre estava a punt per augmentar en comptes de disminuir, què, la Lali?

Que no podria fer la maleta però tampoc hauria d'anar al barri xino.

La Lali, que era una fura de les ofertes, que treia tot el petroli als *vales* del Corte Inglés i a cada ajuda per fill que els donava La Caixa, que no es perdia el sorteig per fer la setmana de vacances al parador que els toqués, que comptava fins l'últim cèntim per pagar sense patir la hipoteca del pis nou i el préstec del cotxe, sempre s'havia guardat una pera per la set.

Ja tenia tres fills, ella. I una set de camell!

Doncs amb un sobre de bitllets enguardiolats va poder trucar al pis de la Diagonal que li havia apuntat la farmacèutica de l'Anita: *Fa tocar el cap amb la cua, però t'ho solucionarà*. Un pis lluent i acabat d'estrenar com la bata d'aquell ginecòleg fora de sèrie: d'aquell metge jove tan advocat vell.

—Aquí a dins hi ha alguna cosa, però jo no sé què és: vostè ho vol saber?

—No, només vull que m'ho treguis.

—D'acord, doncs prengui's aquest comprimit i vingui d'aquí a dues hores. Convençuda?

—Convençuda.

I al cap de dues hores ja hi tornava a ser. Sola. L'Anita s'havia ofert a acompanyar-la, *no cal, no t'amoïnis*, li havia contestat, que ja prou fatics tenia ella amb el nen. El ginecòleg la va fer passar a dins un altre cop, clavar els peus als estreps un altre cop, i abans de procedir:

—Hem quedat que jo no li diré què és i que vostè no m'ho preguntarà, entesos?

—Entesos.

—L'hi succionaré amb això —i li va ensenyar una cànula de goma que anava a petar a una xeringa molt boteruda—. Preparada?

—Preparada.

I li va agafar la mà:

—Miraré de fer el mínim mal possible, però una mica en fa. Així que: respiri fondo.

Deu minuts encara no i va estar fet, allò que no podia tenir nom. I la va fer descansar perquè s'acabés de refer.

—Com que aquí no ha passat res, no hi haurà informe, però tot ha anat bé: estarà toveta i sagnarà uns dies, no s'espanti, tindrà molèsties similars als còlics de la menstruació, no més. Ah, això sí, un parell de setmanes d'abstinència sexual, que la zona es pugui recuperar bé.

La Lali va ressuscitar de cop.

—Un parell de setmanes? El meu marit no sap que soc aquí: no en sap res.

La primera que es feia i desfeia un embaràs no deuria ser, que el ginecòleg tingués la recepta tan a punt:

—Digui-li que a la revisió li hem trobat uns pòlips a la matriu i que la pauta de tractament és de dues setmanes, estricta.

I el seu home li va remugar, oi tant. Dues setmanes? Pòlips? Però amb l'ordre *estricta* va haver de tenir les mans quietes. Sempre heu de tenir coses rares, les dones! Pel Quico sempre eren *coses rares*. Sense importància, manies, pots comptar.

De bon començament que se la va prendre a broma, quan la Lali li deia que la bafarada d'all's i cebes d'haver dinat de menú l'ofenia i li feia marxar les ganes de sexe. Hohohoho, i ara!, quines coses rares que teniu... Ens agradem, ens estimem i ens hem casat: qué más quieres, Baldomero, que diu l'anunci? I ni cas. Calces avall i au, cap al catre.

I quan la Lali arribava al cap del dia trinxada de la feina a Metalux i de la feina a casa, igual: orelles de paret. Li deia quatre marranades que li semblava que li havien de fer l'efecte d'un analgèsic i a manjar s'ha dit.

El Quico només concebia un tipus de voluntats: les automàtiques. Normal, que per ell la Lali hagués de funcionar com el nou escorredor de taronges que La Caixa els havia regalat per Nadal: sol·lícita, frisoa, com si el desig se li pogués encendre pitjant un piu.

Només perdonava la regla i els embarassos, el Quico. Llavors sí. Llavors el seu fàstic sí que comptava per no *consumar el matrimoni*. Però a la que tornaven de la clínica i s'acabava la quarantena, cap al bressolet i ben lluny, la criatura, que ja li picava la mosca.

Pel primer es va haver d'esperar que li traguessin els punts. Mai tanta pressa per acompanyar-la a cal metge, tu. Què, doctor, ja ens dona permís? Piense en los demás, que diu l'anunci, deixava anar la gracieta a la consulta. Amb punts i sense, la Lali tenia ganes de plorar tot el dia. De fer l'amor, tant com de posar-se a ballar la conga al mig del carrer. Però... *el metge ha dit que sí, no siguem més papistes que el papa, dona!*

El segon l'hi van treure per la panxa, ja podia tornar a *pensar en ell*, el Quico. Ella, sense gota de ferro i feta un cromó. I com que amb la cara pagava, el Quico va haver de tenir consciència: li va donar unes setmanes extres de marge. Però havent passat, la Lali ja va haver de tornar a fer els *deberes conyugals* que en aquella Espanya eren per santa obediència.

Amb la tercera ja tenia trenta-un anys, la Lali. Ja feia temps que n'havia après. Tornaria a casa amb els baixos i el terrat masegats i tristos i sense cap ganes, ja ho sabia. Però sense *episiotomia* ni *cesària*, cap paraula tècnica per fer servir de treva. Doncs com abans bufés fort, abans ell posaria la quarta. Com abans xiscles, abans ell s'estamparia. I això feia, fingir el que sotto voce havia sentit que se'n deia *orgasme*. Feia tal com la Secció Feme-

nina de la Falange Española havia estat adoctrinant les dones des del 1939, al capdavall: *Ten siempre en cuenta que su satisfacción es más importante que la de una mujer. Cuando él alcance el momento culminante, un pequeño gemido por tu parte es suficiente para indicar cualquier goce que hayas podido experimentar.*

Un dia de calçotada a Valls amb els de La Caixa l'hi va sentir dir. La Lali es feia neta tota la mascara dels dits i ell badadrejava al lavabo dels homes: Ja pot portar els números i els pantalons, ja, que jo els hi trec, hahaha... Ep!, i sempre la faig contenta, a la costella, uns crits que són la prueba del algodón, que diu l'anunci, aviam si us hauré de convidar a venir perquè n'apregueu, hahahaha!

De por, aquelles riallades.

De por, que del camí que havia trobat ella per no tenir raons ell se'n fes medalla.

A les reunions de Tupperware i als sopars sense Tupperware sempre tancaven la paradeta les mateixes. I s'hi desfogava, amb el seu *clan de la cicatriu*. Encara-t'hi, el pròxim cop que no et respecti, li deia l'Anita. Engega'l a la merda, si a sobre tu no en treus cap satisfacció, li deia la seva veïna. Si m'ho fes a mi..., si m'ho fes a mi..., li deia sa cosina sense saber com acabar la frase i amb la veueta cada cop més prima.

Oh, encara-t'hi, encara-t'hi...

Oh, engega'l, engega'l...

Oh, si m'ho fes a mi, si m'ho fes a mi...

Fàcils de receptar a casa dels altres, els xarops. Més difícils de prendre, a ca teva. La Lali calculava i calculava i no tenia prou números per tantes preguntes. On aniria, sense un sou? Qui la voldria, una comptable que feia anys que no trepitjava un despatx? Què li diria a la canalla per justificar-se? Què li diria al Quico, estimant-se'l com encara se l'estimava? I què li diria a aquella Lali que estava donant la joventut, la professió i el cos a la ciència de la família? Que s'havia cregut el conte de fades i que l'havia cagada i ben cagada? Sí? Això li diria?

El Quico havia fet cas del ginecòleg però va posar el cronòmetre. Sabia que a dos quarts de sis de la tarda de dijous faria dues setmanes de l'ordre *estRICTA*. Més dos dies que li havia donat de coll, goita si era generós.

El gran i el mitjà estaven convidats a casa d'uns amiguets. La petita ja havia après a caminar, però només tenia dos anys. No et pots esperar al vespre, carai! El Quico feia estona que no la deixava de petja. Porta-la a dormir i fem tots la *migdiada*, dona. Ja era l'hora de berenar i la migdiada feia dues hores que l'havia acabada. *Com es coneix que no els has pujat tu*, es mossegava la llengua la Lali. Ara no, Quico, al vespre. Doncs al veespre... I s'ho va refredar amb un quintet. Aviam si en fan alguna de les meves... Va posar el primer canal i es va escarxofar al sofà.

Tenia un home cinèfil, la Lali. De cineclub i d'art i assaig, poc. De Perpinyà, tot el que es pogués i més.

*

Eren acabats de casar i tothom tenia a la boca el tango i la mantega. La Trinca i tot n'havia fet cançó. Sentint el gran escàndol, ves si no havien d'anar-hi ells també, de contrabando a veure el Marlon Brando. Cap a Perpinyà no hi faltava gent, que n'hi pujaven a grapats. Però el Quico no s'ho podia perdre, sempre com una teia.

L'Anita, a bodes em convides, d'agafar el 1500 i enfilat la carretera. Però li havia hagut de donar carabassa: *que l'August diu que ell no és de pel·lícules verdes*. I al Monti, al company de taula de Metalux, no l'hi podia pas proposar, la Lali. Doncs hi van pujar amb el sis-centet i l'apoderat de l'oficina del Quico, el Peña, que aquest sí que era de la seva mateixa corda. Com la seva dona, la Palmira, que portava apuntades en un bloc totes les sessions de totes les X que feien a Perpinyà: havia quadrat horaris perquè poguessin fer la creu a totes de la llista en un sol cap de setmana.

Però no seria tan fàcil, passar-hi la ratlla. Les cues al Castellet giraven la cantonada i s'allargaven qui sap quants carrers enllà. I en català del Principat, que xerrava tota aquella munió de *filmferits*. Ells, que havien pres per exagerada la mestressa de l'hotel... Un miracle, que li quedessin dues *cambgres dobles*, un miracle! No hi ha com tenir un règim feixista a trenta kilòmetres de la frontera: mai s'havien vist tants cotxes amb la B, la GE, la T i la L a la matrícula borinant per la ciutat.

El Quico i el Peña es fregaven les mans, de la xamba que havien tingut. Quan ho expliquem als de l'oficina, ai quan els hi expliquem! Perquè aquesta era la gràcia, per ells: fer el fatxenda i garlar-ho a tot bitxo vivent.

La Lali feia cua darrere seu amb la Palmira.

—L'any passat vam fer una marató de sis i va ser fabulós.

—I per què tan *fabulós*? Jo no les acabo de tenir totes.

—Doncs perquè s'hi aprèn sexe, nena. Jo vaig anar a les monges i tot era pecat, o és que tu ja les sabies, les alegries que et procura un bon cunnilingus? —la Lali va arquejar les celles: com si li hagués dit Llúcia.

—No gaire, la veritat...

—Doncs al cine pren patró, nena, i que el teu home s'hi escarrassi, ja veuràs com canvia la cosa!

La Lali es va estremir. S'havia casat amb el primer de la classe, ella. No necessitava classes de reforç, no. Potser n'hi sobraven. O n'hi faltaven d'una altra mena, barrinava quan els llums s'apagaven i el Quico ja li havia posat la mà a la cuixa tot delerós: començava *L'últim tango a París*.

Tanta xerrameca que tenien a l'entrada, i a la sortida del Castellet se'ls havia menjat la llengua el gat. Tots quatre atrapats dins d'aquella música de saxo que encara els ballava pel cap. Ells van començar a fer la mica de conya que l'ocasió obligava, però se'ls veia forçats. Elles no van dir res fins al restaurant.

—Quina pel·li més trista... —va obrir foc la Palmira—. No

me la imaginava pas així, amb tanta rialleta com ens l'han venuda.

—Què vols dir? —va fer tot estranyat el Quico.

—Que jo la mantega l'hi hauria fotut per barret, per més Marlon Brando que sigui. O juguem tots o estripem les cartes, i la pobra Maria Schneider no feia pas cara de passar-s'ho bé, precisament...

—Sí, però mi-te-la al final! —va mirar de justificar el Quico.

—I tot el que passa fins a arribar-hi? —la Palmira semblava que s'enfilava.

—Té raó... —i la Lali que faria pinya amb ella.

—Doncs que la mantega sigui pel formatge —va tallar diplomàticament el Peña.

I s'ho van prendre tant al peu de la lletra que van fer el pagès: ni una cotna. Pelat, van deixar el carretó de brie, camembert i roquefort que els hi havien portat per fer-ne *un tast*.

I per més que haguessin afluixat el ritme i la fallera, encara van veure tres pel·lícules més. Que van fer de més bon passar el viatge de tornada, a fe. Amb aquestes X s'hi van poder recrear tots quatre: amb aquestes X elles no eren les úniques que s'amorraven al piló. Ni ells els únics que xalaven. La Palmira li feia un cop de colze *cada cop que* i ja ho crec, que va aprendre el què d'un bon cunnilingus, la Lali. D'uns quants.

—Una ximpleria de guió, al costat de la substància Bertolucci —es feia l'intel·lectual el Peña.

—Ni suc ni bruc —s'hi apuntava el Quico.

—Però no te l'endinyen de traïdor —els va fer callar de cop la Palmira.

Un pic a Barcelona, el Quico no va gosar mai anar buscar el paquet de Cadí a la nevera. Però tampoc tenia desig de figa, ves. No innovava el repertori, per més que la Lali se'l trobés tot sovint ensumant aquelles pàgines setinades tan acabades de sortir del forn. Perquè ara, per quaranta pessetes,

ja se'n podia proveir cada setmana a cara descoberta, d'imatges *verdes*.

*

Cinc dies abans de les Jornades Catalanes de la Dona que van dinamitar el resclosit temple de la Universitat de Barcelona, cinc dies justos, va i neix *Interviú*. Que ja és mala fava, també. Una revista que, per més inri, venia la nuesa d'una dona en portada per cobrir-se de glòria. I com que tal fet passava per primer cop a Espanya, les bavalles, els escaldufots i els uaus! van ser proporcionals a quaranta anys de repressió franquista: unes cues que els quiosquers encara ploren. I es van fer d'or, amb l'*Interviú* que va sortir només quatre mesos després del primer número: *Joven y desnuda*, hi van plantificar la Marisol. Sense avisar-la. El seu fotògraf *de confiança* li havia fet anys enrere un book de nusos per exigència d'uns productors de cine americans. I saps què, que no li entregaré tota la feina, nah... va tenir la pensada. I saps què, que em quedaré amb algun negatiu per si de cas, seh...

El món, que amb dictador o sense sempre és dels mateixos: aprofitats, lladres, barruts, estafadors, mentiders, depredadors...

El món, que el tenen segrestat tota aquesta púrria, per més que durant uns dies elles s'haguessin fet la il·lusió que el començaven a alliberar.

Perquè encara que el *destape* les tapés, poca broma, amb les Jornades Catalanes de la Dona. S'esperaven cinc-centes ànimes encara no, entre ponents i públic, al Paranimf de la Universitat. Res, un acte *de dones*, testimonial, es feien pagues els capitostos que havien claudicat per *deixar-les* reunir al seu sancta sanctorum. I van arribar a més de quatre mil, les advocades, periodistes, polítiques, historiadores, enginyeres, urbanistes, sindicalistes, empresàries, arquitectes, fotògrafes, an-

tropòlogues, traductores, filòlogues, professores i infermeres que el van omplir. I més. Perquè aquelles quatre mil no eren mai les mateixes: les que hi arribaven a primera hora se n'anaven a buscar les criatures i feien el relleu amb les que no podien fer-hi cap fins havent deixat els àpats fets.

De la falta de costum, que elles mateixes es quedessin de pasta de merenga: D'on han sortit tantes dones? Tantes que pensin, que preguntin, que anhelin, que dubtin, que es dolguin i que somiïn igual que jo?

I vinga girar el cap en direcció a la porta. Un mateix tic les agermanava, també. I que no havien d'entrar els grisos? Oi tant, d'un moment a l'altre, segur. Si no podia ser, que allà s'estigués dient tot el que s'estava dient sense que les vinguessin a agafar. Sense que les vinguessin a fer callar i creure, que era el que havien vist des que tenien ús de raó. Però la poli no va voler instruir-se, cosa estranya. I elles van poder-se esplaïar amb la mà de material que cada grup de treball havia preparat.

Ponències sobre educació, moviment feminista, feina, barris, món rural, família mitjans de comunicació, participació política, terrorisme masclista, legislació... No va quedar res al tinter. I no va quedar buit cap seient. Ple com un ou, quan va ser l'hora del simpòsium dels simpòsiums: quan va ser l'hora de tocar *la sexualitat*.

Sense tabús, ni vergonyes. Paraula per paraula. Lletra per lletra i a plena veu, quatre mil dones aprenien a fer-se per primer cop una exploració mamària. Allà, sí, no es van moure pas de lloc. Al bell mig del Paranimf de la Universitat de Barcelona, als morros de totes aquelles eminències retratades a les parets: Fray Luis de León, Ausiàs March, Sèneca, Ramon Berenguer, Cervantes, Servet, Lope de Vega, Berruguete... Quatre mil dones es van començar a palpar les mames perquè sempre més sabessin com detectar un tumor a temps.

I allà, a sota de tant savi, de tanta pompa i de tanta història, quatre mil dones aprenien els pèls i senyals de la masturbació,

dels mètodes anticonceptius, del dret a l'avortament lliure i gratuït, del consentiment, del dret al plaer, del lesbianisme, dels orgasmes i del seu òrgan proveïdor.

I per primer cop i alhora, descobrien aquella part del seu cos que, ves per on, sempre es descuidaven de dibuixar els llibres d'anatomia. O als poquíssims on sortia el pintaven esquifit, deu vegades inferior a la seva esplendorosa mida real. Repetiu amb mi!, les animava la ponent, es diu *clítoris*, és exclusiu de les dones, no envelleix, i està exclusivament dissenyat pel nostre plaer. Sí, sí, ho heu sentit bé, ja poden negar-ho els ginecòlegs del règim, ja: EXCLUSIU PEL NOSTRE PLAER!

Llàstima que només durés quatre dies i que només fos per quatre mil persones, tot aquell miratge.

Tota aquella sororitat.

Tota aquella alegria.

Tota aquella informació.

Tot aquell *poder*.

Les organitzadores bé prou que van recollir-ho en unes senyores conclusions, ja ho crec. Que no es perdés cap idea, cap reivindicació, que aquell estat que volia tornar a ser una democràcia anés ben calçat de drets fonamentals. I els va sortir un programa unitari i unànimе que hauria pogut molt ben ser el programa feminista de la Transició. Tal qual. Sencer. De cap a cap.

Hauria pogut ser, sí.

Però què vols, amb una transició espanyola tan curta de gambals. Si sentia campanes i no sabia on. Si per *nació* va llegir *comunitat autònoma*, esgarrifa't a l'hora de l'*alliberament sexual*: només va saber entendre *dona-objecte-sexual*. O el que en català de pagès seria pit i cuixa al cine a les mans de l'Ozores, l'Esteso i el Pajares. I pit i cuixa a l'*Interviú* a les mans de tants i tants Quicos.

Ai, si la Lali hagués estat aquells quatre dies de maig a les Jornades! Si els diaris ho haguessin fet gros com perquè tothom n'hagués pogut tenir notícia i s'hi hagués pogut escapar. La

Lali hauria sabut que el que li passava era ben natural. Hauria sabut que el Quico no tenia el dret que es pensava que tenia sobre el cos d'ella. I que ella sí que el tenia tot: el dret al propi cos i el dret al propi plaer. I d'haver-ho sabut, no li hauria costat gens rebatre-li que el sexe no pot ser mai *deberes conyugales* que una hagi de fer per força. D'haver-ho sabut, no li hauria costat tant, agafar l'aplom de la Palmira i pronunciar la paraula.

*

Perquè el tango i Perpinyà ja eren borrosos i a la Lali no li marxava. Li havia quedat ben gravada, aquella paraula lletjota però prometedora. *Cunnilingus*. I un dia va fer la proesa.

—El bacallà només m'agrada per Quaresma, i ben just.

—Escolta, maco, que m'acabo de rentar al bidet —va protestar la Lali.

—No em ve de gust, menjar pelussa, dona.

—Però si en tinc quatre i d'esclarissats!

—Ja t'ho diré clar: em vaig ennuegar amb un pèl un dia i una mica més i me'n vaig a l'altre barri.

—Que et vas ennuegar amb un pèl un dia?! Que et vas ennuegar amb un pèl un dia?!

—Va ser... —el Quico es va veure de peus a la galleda—. Va ser abans de coneixe't, dona! Tanquem el llum, va, que avui soc jo el que li ha vingut el mal de cap.

Se li va girar d'esquena i va deixar la Lali amb el deshabillé i els ulls oberts de bat a bat.

I es va posar a fer números.

Era el que més la distreia del món. Repassar tiquets, factures, lletres, rebuts... Calcular-ho tot de cap per adormir-se. I l'endemà, examinar-se. Comprovar que encara no se li havia rovellat tot el pesquis que tan bon paper li havia fet fer a Metalux. Quan la canalla era a escola, ja es podia haver enfonsat tot el bloc, que ella hauria quedat en suspensió. Fent càlculs.

I és que abans de fer els llits, abans de fregar els plats d'esmorzar, abans d'anar a plaça a comprar, *abans de res*, abans que tot: els números que li havien fet companyia tota la nit. Se'ls passava al quadern de comptabilitat i se'ls mirava. Se'ls remirava. I se'ls tornava a mirar, cofoia de veure que no se n'hi havia esgarriat cap pel camí.

Aquesta nit no eren tiquets. Ni factures. Ni lletres. Ni rebuts. Eren intervals. I de tots els subconjunts de nombres reals compresos entre dos valors que delimiten dos extrems, un de concret, calculava la Lali: l'interval que anava entre l'extrem

a. *el Quico adolescent*

i l'extrem

b. *el Quico adolescent al moment de conèixer-la.*

I no hi havia manera que li sortissin els comptes. Tenia setze anys, a l'extrem *b*. I tots dos encara portaven la L al clatell, quan bo i promesos van començar a estrenar-se dins del sis-centet. Déu i ajuda, els va costar que entrés. Què representava, que el Quico havia començat a fer córrer mosses amb quinze anys? Amb catorze? Amb tretze? Més enrere no era raonable forçar-lo, l'extrem *a*.

No, aquell pèl ja deuria fer temps que s'afaitava, quan el Quico s'hi va ennuegar.

No era d'àngel, no.

I a totes les preguntes que no havia resolt de la *ciència de la família*, ara hi hauria d'afegir una sospita, la Lali.

Però a tots dos els anaven sortint arrugues sense que les investigacions donessin cap fruit. Cap taca de pintallavis. Cap flaire de perfum. Cap factura d'hotel ni de restaurant. Cap prova. Mai. I tota aquella inversió en estratègies per descobrir si hi havia cap *querida*, què? La Lali bé que l'havia de reaprofitar. I va canviar de *missió*.

Els seus fills ja havien començat l'edat de la disco. Un cop o dos a la setmana, a tot estirar, però ja volaven fora del niu. I cada cop volien ser-ne fora més estona. A la Lali no li feia cap gràcia, perdre'ls dels seus dominis. Perdre el seu únic domini, en realitat.

I entraven per la porta i instantani, nas de sommelier, la Lali: *Tu, una trompa de vodka amb llimona! Tu, de malibú amb pinya! I tu, de whisky amb taronja!*, els endevinava feta una fúria. Tots tres quedaven avergonyits, emprenyats i corrents a tancar-se al seu quarto. A aixoplugar-se de la seva mare.

Paquet de tabac, cabdell de marihuana o pedreta de costo que entraven a casa, igual. Paquet de tabac, cabdell de marihuana i pedreta de costo que eren puntualment interceptats i diligentment llençats a les escombraries. Després del recordatori de què va passar amb el nen de l'Anita i l'esbrancada de rigor, esclar.

I amb les trucades també. Reconeixia les veus d'amics i amigues només per l'hola, la Lali. Si en detectava cap de nova, el tercer grau fins que els seus fills l'hi cantaven era implacable. I *plasta* aviat es va convertir en sinònim de mama.

—*Una plasta perquè preguntis fins quin dia exacte us esteu a França, tants dies com no et veuré?!*, acabava l'emprenyada amb el gran.

—*Una plasta perquè et digui que ja ens la pots presentar, que no cal que vinguis sempre amb els amics d'escut i t'amaguis la nòvia?!*, acabava l'emprenyada amb el mitjà.

—*Una plasta perquè vulgui que m'expliquis per què us heu enrabiats amb les amigues, si de petitones que us he tingut a berenar cada tarda?!*, acabava l'emprenyada amb la petita.

I com aquestes, deu cada dia. La Lali no entenia que la vida dels seus fills ja no era seva. I cada *plasta* que saltava entre les guspies dels retrets li era un mastegot amb la mà plana. Tenia bemolls, la cosa: el progenitor abnegat, còmplice, encobridor i comprensiu havia deixat de tenir el somriure i l'abraçada de

la Lali. Com per art d'encantament, ara tenia el somriure i l'abraçada del Quico.

Perquè el poli bo de l'adolescència dels seus fills va ser ell.

I el que per ella ja era de bojós era ensopegar-lo en plena *planificació familiar*. Quan el que la Lali havia trobat butxaquejant era un preservatiu, el discurs del Quico podia anar d'aquesta manera:

—A tots tres, us ho dic! —i brandava el sobret de Durex davant de les galtes escalivades dels seus tres fills—. Al costat d'això sí que sempre m'hi trobareu. —Buf, com respiraven, pobra canalla—. Ara sou al temps del busque, compare y si encuentra algo mejor..., però amb el chubasquero posat, nanos! I tu també, xata, pónelo, pónelo, que diu l'anunci, tu també els hi has de fer posar sempre el chubasquero!

La mare que el va arribar a matricular... resava per dintre la Lali. El síndic de la profilaxi, tu! Ell, que tant havia patit sempre pel seu soldadet i que no volia *res de gomes perquè tapat no es posa firme igual*. Ella, que tenia les pastilles antibaby prohibides perquè li feien pujar la pressió una bestiesa. I la marxa enrere que ja sabia com les gastava, després d'aquell *susto* quan ja tenia tres fills. Doncs com que no hi ha més cera que la que crema i aquell *susto* no va ser l'últim, la Lali havia hagut de tornar a menester un sobre de calés enguardiolats i el ginecòleg fora de sèrie de la Diagonal.

*

—Aquest cop no —va sentenciar amb els ulls a la pantalla d'ecografies.

—Què vols dir que no?

—Que no hi ha res, que aviat ovularà: només ha sigut un retard. —La Lali no se'n sabia avenir.— No deu portar una vida gaire descansada, oi que no?

—Una casa, un marit, un nen de vuit, un altre de cinc, una

na de dos, i encara faig alguna feineta per l'empresa on treballava. Era... soc comptable.

—Doncs el quadre d'estrès surt sol, i és molt habitual que en situacions així el cicle s'alteri. Si no volen més fills, han valorat la vasectomia, amb el seu marit?

—Diu que no se li aixecaria el soldadet i no el treus d'aquí, i perdona la franquesa...

—Perdoni vostè perquè el seu marit té una por infundada: una vasectomia és segura, efectiva i menys invasiva que una lligadura de trompes.

—Crema, cus i lliga tot el que hakis de lligar, que no vull estar més amb l'ai al cor.

El ginecòleg li va explicar com aniria l'operació fil per randa i van quedar per la setmana entrant.

—Convençuda d'esterilitzar-se?

—Convençuda.

—Si el seu marit no n'està al corrent, els famosos pòlips, que al final sempre s'han de treure —i li va donar la mà per encaixar.

*

I si amb els anticonceptius quedava veient visions, amb l'emanipació femenina s'havia de pessigar fins a fer-se blaus, la Lali. Ai si el Quico mai gosava dissertar sobre la cosificació de les dones, ell, que havia comprat *Interviús* per empaperar el pis sencer, llavors sí que li vindria un cobriment. Perquè és que quan el sentia amb sa filla.... *Que mai t'hagi de mantenir cap home, que sempre et puguis valdre per tu mateixa i que el puguis engegar amb un hasta luego cocodrilo quan no t'interessi, xata!* Doncs quan el sentia així amb sa filla... a la Lali se li eixamplava l'ànima, la veritat. No direu que no és gros, que sigui ell el que es pengi una altra medalla i que a mi encara em faci goig, es confessava amb l'Anita, la veïna i sa cosina quan plegaven veles les nits amb i sense Tupperware.

Tant se valia de qui fos el mèrit. Veure com la nena es feia gran amb aquella seguretat als ossos no era pagat amb diners, per la Lali. Sempre les coses clares, sense por, sense demanar permís ni perdó. I de tot se'n sortia la primera, la nena. Una altra cosa era l'època que li havia tocat, això sí. Una època que xuclava l'entusiasme del jovent, els escurava com un pinyol i després els escopia a la intempèrie. El sou només li arribava per compartir pis i ben just, a la nena. De poder-se *permetre* fills ni parlar-ne, amb trenta fets i repicats com tenia. De grat o per força havia de viure al dia. La nena i qui més qui menys tots, els que van començar a veure les orelles a la vida adulta quan canviava el mil·lenni.

Però que els hagués sortit una dona tan diferent de la que ella havia hagut de ser no tenia preu. O el resguard ja deuria estar ben descolorit. A punt de desfer-se-li entre els dits, si mai el trobava.

Perquè de preu sí que en tenia.

Sempre en té.

Per més poli dolent que fos, per més plasta amb els seus fills, això era el que es veia per fora. Per dintre... La Lali es llevava del llit cada matí i ningú no l'esperava. Ningú no l'hauria trobada a faltar, si s'hi hagués quedat tot el sant dia. El Quico s'havia fet caminaire. L'oficina en ple, des que La Caixa els havia *animat* a prejubilarse. Hi havia setmanes que ni es veien el pèl. Vine, dona, que t'esbargiràs! Convidar la convidava, però a la Lali no se li havia perdut res, a Santiago de Compostel·la. No se li havia perdut res amb la colla del Quico. Si hagués sigut amb la seva de Metalux seria diferent, tant com s'avenien tot el despatx. Però els havia deixat de veure, quan va plegar per sempre. I continuava el recompte: el fill gran vivia amb la *petite amie* i enfeinat sempre. El mitjà no sabies amb qui però enfeinadíssim també. I la petita anava allargant l'Erasmus tant com podia.

Ningú.

I no li havien ensenyat a desfer el camí, a la Lali. A deixar-hi molletes per reprendre'l un cop acomplerta la *missió de mare*. Les mans de totes les forces vives que li havien aplaudit l'obra de tres fills com tres sols havien desaparegut. Ni rastre, de cap que l'ajudés a trobar una missió pel que venia ara. Ho rumiava fredament i ho veia, que el problema no era que els fills li haguesin volat com era llei de vida. El problema era que no hi havia cap altra Lali a on tornar, després de la Lali que ho havia donat tot a la *ciència de la família*. I encara es feia més mala sang. El James Bond passava dels cent anys i encara tenia paper, no l'entaforaven pas al rebuig! I de les mares que han servit a la causa tota la seva vida sense valoració ni retribució, què se'n fa, eh?

Sí, esclar. Sempre els queda una última missió, a les mares que han servit a la causa tota la seva vida sense valoració ni retribució. Però per la Lali no comptava. Cuidar els pares i els nets no comptava perquè el que no es tria i es dona per descomptat no pot comptar. Que amb els números no l'atrapaves, a la Lali.

I els dies, com si no fossin d'ella. Només li lliscaven, per sobre d'aquella pell que d'il·lusions poques i de cansament molt: ara ja tenia tres nets com tres sols. I ara ja podia bufar les espelmes dels seixanta-cinc al sacher. Rumiarse el desig. I com que de jubilar-se d'escarràs ja es veia clar que no, al verb *jubilar* li va demanar l'accepció d'*experimentar una alegria viva, expansiva*. Tampoc res de l'altre món. El que fos però que l'omplís. Que ja s'havia buidat prou amb els farts de canviar bolquers a vells i joves.

I algú deuria recollir la crida, perquè un bon dia:

Monti ha creat el grup "METALUX REVIVAL".

Monti t'ha afegit.

*

La Lali no havia canviat mai el *comptable* del DNI pel *sus labores*. L'Anita es va deixar prendre el *secretaria* i se'n va penedir sempre, que l'assenyalessin amb aquell sobreentès tan abjecte. Per això sempre estampava aquell altre *títol* allà on podia, l'Anita. Per venjança del *sus labores*, l'escarni oficial contra totes les dones que per fer *només* tenien la feinada que comporta el comandament d'una casa i d'uns fills. Només. I com si aquelles labors els vinguessin de naixença quan el metge anunciava *és una nena*.

Conservar la professió al carnet d'identitat li conservava la identitat. I la Lali es va resistir tant com va poder, a perdre bous i esquelles. I a Metalux no la volien deixar plegar de cap de les maneres. *Mai cap comptable com tu!*, deia el director de compres. *Mai cap!*, el refermava la de vendes. *Mai*, repetia en silenci el Monti, el seu company de taula. I quan va tenir la nena, que el circ ja era de tres pistes, li van fer instal·lar un dels primers ordinadors a casa. Perquè no hagués d'anar fins al despatx. Perquè no els acabés de deixar.

I anava amb un pam de llengua fora, aquell temps, la Lali. Però l'estona d'estar-se sola entre albarans se la passava al setè cel. Amb el delit i la concentració del que hi entén de música i té entrada al Palau per anar-hi a sentir una simfonia. I l'estona de trucar a Metalux i posar-se al dia amb els del despatx també tenia premi. Quan no la deia l'una, la deia l'altre. La Lali formava part d'un organisme independent del de casa seva, quan treballava. S'omplia de la vitalitat que la família se li fonia. I li era el tot.

Va aguantar quatre anys. El ferro li havia baixat fins a la planta dels peus i una faringitis li tocava l'altra. El Quico la consolava: Va, que no podràs dir que no ho has provat, dona! Amb canalla, ja se sap... ho va acabar d'adobar, amb canalla, la feina fora de casa és com l'anunci de Soberano: *cosa de homes*.

I perdent el dia a dia, va perdre el caliu de la gent de Metalux. Fins avui, que els respon el whatsapp amb un *Salutacions a tothom i molt contenta que us hàgiu recordat de mi*. I ha de córrer a buscar menjar fet, avui, la Lali. Perquè ja li han tocat dos quarts de dues, li vindrà tota la familiada i el més calent és a l'aigüera. No han parat en tot el matí. El director de compres, la directora de vendes, les companyes del segon pis, el Monti, per descomptat... Quina torrentada d'alegrois, d'exclamacions i d'emojicons! I espera't, que tota aquesta esveramenta té data: divendres que ve a les nou del vespre. I lloc: a casa del Monti, que s'ha separat, se n'ha anat a viure a la torre dels pares a la Floresta i té espai per sopar i pista de ball.

—Molt bona, aquesta fideuà que has comprat, mama, però ja anem per les postres i encara no has dit res: això és que sí?

—Sí de què?

—Hahaha, us ho podeu creure, família? Tan plasta que es va arribar a posar ahir amb el tema de treure-li els bolquers al petit, i mireu avui com passa!

—Com era, *que hem de fomentar-li l'autonomia i respectar-li el seu ritme*? Doncs entesos, no li posaré cap més dodotis *per si de cas* i això serà xauxa. Però quan el vinguis a recollir, t'endosaré tota la roba que hagi mullat, llençols i tot, conforme?

I l'última batussa amb els bolquers la va fer sortir del xat. Per una estoneta.

Perquè no es va estar per res més en tota la setmana. El Quico i tot, li va trobar canvi. Ara que tinc el soldadet arrestat per la pròstata? Ara em vens a gratar l'esquena? Coses rares que teniu les dones... Aviam què s'hi pot fer!

I la Lali ja s'aplicava, ja, amb el llibre que tocava al pròxim club de la biblioteca. Ja podia escarrassar-s'hi: no sabia respondre el nom de cap personatge, si l'hi preguntaven. De cop i volta, era la seva vida sencera, la que li omplia les pàgines d'aquella novel·la. L'inici, innocent com un passerell. El nus, els molts que havia hagut de desfer amb penes i treballs. I el

desenllaç?, cabdellava la Lali saltant de línia en línia, el desenllaç ves a saber quin li esperava. En previsió, ella ja havia avisat el Quico: Ens han ofert de quedar-nos-hi a dormir per no haver de conduir, ja et passaré un whatsapp dient el què.

*

Com si ens haguéssim vist abir mateix. I no per ser la frase més repetida de la festa era menys certa. És que fèiem una colla sensacional, s'emocionava una companya del segon pis. L'ambient de Metalux no l'he trobat mai més enlloc, i mira que he voltat mitja dotzena d'empreses, enlloc!, jurava i perjurava un dels *nanos* del magatzem. Tots de la mateixa edat si fa no fa, jefes i tot, i això es nota, per més que jo en fos una, analitzava sense falsa modèstia la directora de vendes. El Monti anava repartint copes i fent que sí amb el cap, amb el somriure, amb la mirada: amb tota la carcanada.

I amb aquella bona sintonia, la gana se'ls va obrir. I res de només matar el cuc. Es van cruspir tota la truita de patata, la de carbassó i la de carxofa. La quiche una mica resseca que havia dut la secretària de direcció i tot, es van acabar. Del pa amb tomàquet i pernil també en quedaven quatre molles. Havien passat els taps a les dues safates de trufes gelades que havia portat el director de compres i escuraven... No! La vintena ampolla de cava?! Vols dir, vint? Ja ho has comptat bé, Monti? Només faltaria, en una festa plena de comptables!

I rient i rememorant, les energies també s'anaven escolant. La música sonava però s'estimaven més acabar-se d'explicar vida i miracles asseguts al tutti colori de butaques, cadires i sofàs que havia arreglat el Monti.

Era la una tocada i l'amfitrió acompanyava el de logística a la porta.

—Gràcies, noi, ens has rejuenit. Una idea pistonuda, Monti!

I ja només quedava la Lali.

—Doncs jo també hauré d'anar desfilant... La meva filla m'ha baixat l'aplicació dels taxis.

El Monti li va arrencar el mòbil de les mans.

—Lali, jo... Et semblarà una ximpleria —i abans que pogués acabar:

—Que no ens hi atrevíssim fa trenta anys sí que va ser una ximpleria.

El Monti s'hauria desbocat. Se l'hauria carregada a coll, hauria saltat, ho hauria cridat als quatre vents. Ja arribaria, ja. Ara no venia de deu minuts. Però un petit gest de victòria sí que el va fer, el Monti: va tirar el cap enrere, va tancar els ulls i li va sortir un somriure que no podia ser més festa major.

La Lali va recuperar el mòbil.

—Deixa'm enviar un missatge i el tanco.

S'havien estat esperant. No havia passat mai d'una mirada clissada, quan seien costat per costat a Metalux. Ni d'un fregadís de braç al moment d'aixecar-se o de seure. Ni de dos dits que es trobaven en aquell bolígraf a punt de rodolar a terra. I la Lali i el Monti ho sabien, que eren mirades, fregadissos i bolígrafs buscats. Que no se'ls havien escapat per escapar. Però... *Una dona feta i dreta, ves què hi ha de trobar, en un xitxarel·lo. Un nano tan jove, ves què hi ha de trobar, en una mare de família.* I no se sabien espantar les pors. El Monti prou que es va escarrassar a aprendre com anaven els primers ordinadors, per ser el primer que li resolgués els dubtes quan la Lali truava des de casa. I la Lali prou que demanava sempre pel Monti, perquè fos ell el que li aclarís aquella funció del programa informàtic que feia veure que se li havia desmanegat. Ara, de dir-s'ho amb paraules o amb la pell, mai. I quan ella va plegar i no van quedar ni les telefonades, cap dels dos va gosar temptar el diable. I van haver d'apagar el foc abans d'encendre'l. Sort que encara tenien bufera per l'última brasa.

Tot de pel·lícula, Quico: m'hi quedo a dormir.

Quin greu que el Monti visqués en un cap de carrer. Quin greu que al costat dret hi hagués un solar en venda i a l'esquerra ja comencés el bosc. Perquè aquells gemecs de la Lali van ser dignes de públic. Potser ho feia que era cinc anys més jove. O que dels quioscos i dels cines n'havia tret molt més profit que el Quico. Ves a saber. Però les llepades... les llepades del Monti la van fer tornar a néixer. Què *pequeño gemido* ni què *pequeño gemido*, que deien les podrides de la Falange! Amb traça, aquells seus baixos tan rebregats en sabien un pou, de refilar!

De desagraïts el món n'és ple, cavil·lava l'endemà a dins dels ferrocarrils tornant cap a casa. Amb unes ganes de trucar a la Palmira i dir-li quanta raó tenies, filleta! Que no volia figa, i que no volia figa, el Quico sempre tan marrà. Doncs ara ja havia trobat el paladar gourmet que l'hi sabia apreciar. I van quedar que un cop al mes se'l regalarien, el banquet.

I com que alegria cria alegria, un vespre el mitjà es presenta amb el company de pis dels últims anys. Que no és company de pis, que és més, i que s'hi casa d'aquí a tres mesos. I resulta que els hi venen a dir que tenen una mica de merder amb la banda d'ell, que té els pares separats i sa mare vol venir amb una amiga, que tampoc és amiga, que també és més. I el tema és que no saben pas com fer-s'ho per organitzar la taula presidencial. Uf!, semblava que no acabaria mai l'explicació, el mitjà. El Quico encara no ha assimilat la primera notícia, com per resoldre un assumpte de protocol. Per l'amor de déu, s'aixeca del sofà la Lali: Que no sabeu com fer-nos seure?! Que no sabeu com fer-nos seure?!

Au, ja té nova *missió*.